"ముత్యాల ముగ్గు" లో రమణుడి - నానుడి

రచన
గబ్బిట దుర్గాప్రసాద్
ఉయ్యూరు.
3-10-11

ముళ్ళపూడి వెంకట రమణ మరణించిన అనంతరం 'ముత్యాల ముగ్గు' వారి 80వ జయంతి సందర్భంగా వెలువడింది. ఇందులో కొత్త విషయాలు [illegible]. పూర్వపు [illegible] గెంతులు వేయకుండా, [illegible] వున్నాయి. చెప్పిందే మళ్ళీ చెప్పినా, చెప్పే విధానం, [illegible] స్వభావంలో మనల్ని కదా [illegible] చేసి, పొట్ట చెక్కలయేలా నవ్వించి, అలుపు లేకుండా చేసాడు రమణ. ఇందులో విషయం కంటే, "విషయంగా" గా చెప్పేది మాటలే. అవి మాటలు - నానుడులుగా [illegible] "రమణుడి - నానుడి" అన్నాను. విషయంలో ఉండే తప్పుగా భావించకండి - విషయాన్ని [illegible] గా చెప్పడమే [illegible] భావం. ఇదివరకే [illegible] సారసంగ్రహం చేస్తూ, చదవని వాళ్ళకు అందించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాను. రమణ ఏ లోకంలో వున్నా, ఈలోకపు తీరుని ఓసారి గమనిస్తున్నట్టు చూసిన ముఖచిత్రానికి, చిత్రరచయిత రమణగారికి బాపుకు అభినందనలు.

సీతారాముడు అంటే బి.వి. సీతారామ(రావు) - భగవద్గీతను ఇంజనీరు - గోదావరి కథల రచయిత. రమణ తన "బాయ్‌ఫ్రెండ్" అన్నాడు. [illegible] "గోదావరి [illegible] గా మార్చి, ఎడారిని గోదావరి చేసిన ఘనకీర్తియుడు" అన్నాడు. అలాంటి మాటలో ఆనందార్థం, యధార్థం వున్నాయి. అంతేనా! [illegible] "భూ-సురుడు" అంటే భూమిపై తిరుగాడే దేవుడు అని మనకున్న అర్థం [illegible], ఇరిగేషన్ ఇంజనీరు అని చెప్పాడు. మనందరికీ అదే భావం. మన భావాలను రమణ మాటల్లో చెప్పాడు - అని మనకు తెలియదు కదా! [illegible], అంజలించి, గోదావరి జలాలకు [illegible] చేసి [illegible] నాగరికులు. 'అందాల రాముడు' సినిమా షూటింగ్ కోసం సీతారాముడు దగ్గరుండి [illegible] చేసిన 'లాంచీ' అంటే అందమైన నౌకాదళం - [illegible] పడవలు, [illegible] 'విశ్వరూప' లో [illegible] గోదావరిలో 150 మైళ్ళు ప్రయాణం చేసినట్లు "అనిపించింది". షూటింగ్ లాంచీలో [illegible] "బాపు-రమణల" [illegible] "బుద్ధి [illegible]" [illegible]. సి. నారాయణరెడ్డి గారిని "సి నారాయణరెడ్డి గారు" అనటం రమణ నానుడి. [illegible]? [illegible]? [illegible]?

డా. [illegible], డా "[illegible]" [illegible] M.B.B.S. [illegible] 14 [illegible] "[illegible]". [illegible] "[illegible] డాక్టరుగా [illegible] మమ్మల్ని బాగా [illegible] - [illegible]" అని [illegible] రమణ. [illegible] " [illegible] మందు [illegible] "మందు" [illegible] తెలుగు కథల [illegible]." [illegible], [illegible]" అని [illegible] కాదా [illegible]. బాపుకు [illegible] అంటే [illegible] [illegible], [illegible] (శ్రీ) [illegible]. [illegible] రమణ 'Teething troubles' అన్నాడు. [illegible] అంటే [illegible] '[illegible] - [illegible]' [illegible]. [illegible] పడవల [illegible] విశ్లేషణ [illegible]. [illegible] రమణ పెట్టిన ముద్దుపేరు "[illegible]". "[illegible]" [illegible] - [illegible] రమణ [illegible].

హాలీవుడ్ క్రిటిక్ అందాల రాముడు సినిమాను 'ఆర్ట్ క్లాసిక్' అన్నాడు. ఆయన నవరించినా అయినా, ఎవరికి నచ్చినా అయినాసరే అంత సాగ(?)నివ్వని నమ్మకం. ఆ క్రిటిక్ "నాన్ స్టాప్ ..." అన్నాడట. తెలుగు వాడు "క్రి-టికా" (critic) అన్న వాళ్ళు రాయనవ్వాడు ...
... "నీ తెలుగు గొప్పతనం తెలియదు, ... (...)" అని ... జంధ్యాల మాత్రం "ఇప్పటికీ ... ఎక్కువ లేదు" అని ... అనిపిస్తుంది. ... "తీసిన వారికీ, చూసిన వారికీ అందరికీ"
"..." అందాల రాముడు అని ... అన్నారు. ... "... అని ..." (...) ... అని ... "రాముడు ..."
... . - ... . సినిమా ... ! ... " ... " అని ...
... . "... " అని ... - ...
... . "..." ... "..." ...
... "..." అని ...

రాజమండ్రిలో వరదరాజు ... . ఆయన జీవితం ... . 10 మంది పిల్లల్ని ... . "వరదుడు" అని ... . మధుర కవి నాళం కృష్ణారావు గారింటికి ఒక బొమ్మ ... . "తెల్ల మల్లెలు, ... , ... , ..." అని పెద్ద అక్షరాలలో రాసి వుండేదట. ... , ... , ఆయన ... "..." అన్నారు. ... , ... , ... రెండు ... , ... "... - ... - ... ! ..." అని ... . వరదరాజు గారు ... . "... " ... . ఇప్పుడు 60-70 సంవత్సరాల వయసున్న వాళ్ళకి ... - ... .

'అందాల రాముడు' సినిమాలో 'పలుకే బంగారమాయెనా' పాటలో పల్లవి వరకే రామదాసు - తర్వాతి ... " అని వ్రాస్తాడు రమణ. విజయ పిక్చర్స్ ... ఒక ... . గాఢంగా ... ఉండేది.

'జ్యోతి' సంపాదక వర్గంలో బాపు, రమణలు ఉండి జ్యోతి వెలిగించారు. "జ్యోతి బాపు"
అనేవారు. అలా వివిధ విభాగాలను నిర్వహించారు. నిర్దేశకత్వం, పత్రికారంగం, కథ సంభాషణ,
చలనచిత్ర సంభాషణలు. [illegible] విద్యావంతుడు [illegible] "ఉదరపోషణార్థం"
అన్నాడు రమణ, ఆయన స్నేహితుడు అందరూ [illegible].

"ఉన్నవాడికి [illegible] సూర్యకాంతమ్మగారు - ఉన్నవాడికి
ఎంత పెట్టినా తక్కువే, తనకు అంత ఇవ్వగా, ప్రేమగా వడ్డించేది - కాదు - వడ్డించేది
బాపు, రమణలకు "అన్నదాతా! అన్నదాతా!" అని [illegible] పిలిచేది. అంతవాళ్ళంటారు
అని తెలిసినవారు అంటే "ఎంత పెట్టినా కాదు - పెద్దవాళ్ళు [illegible], పిల్లవాళ్ళకు ఎంత ప్రేమతో
[illegible] చూస్తున్నారు!" అన్నారు [illegible]. [illegible]
[illegible], [illegible], [illegible] రమణగారు, ఇంకా [illegible]
[illegible]. [illegible] అంటే [illegible], [illegible]
"నాకు కన్న వాళ్ళు వేరు - కాని, ఉన్న వాళ్ళంతా నా కన్న వాళ్ళే" అని [illegible] సూర్యకాంతమ్మ.
అందుకే రమణ "శ్రీ మాతే నమః - అన్న దాత్రే నమః" అని [illegible] బాపు [illegible].

[illegible] "నేటి - విటి" (Nativity) అంటే [illegible]
[illegible] అన్నాడు రమణ. "[illegible] అంతే - [illegible]
[illegible]" అన్నాడు. అందాల రాముడులో [illegible] (అనే [illegible]) అనే మాటలని,
ఆయన "[illegible] తన [illegible] [illegible].... [illegible]!"
అని [illegible], [illegible] - [illegible], [illegible].

[illegible] "[illegible] గారు [illegible]" అన్నారు.
[illegible] -
"[illegible]. [illegible].
[illegible]" అని [illegible]. "[illegible] రాజు గారు [illegible]
[illegible] అంటే [illegible] - [illegible]. [illegible]
[illegible]! [illegible] - [illegible]
గా" అని [illegible]. ఆయన [illegible]
[illegible]. [illegible] "బాపు [illegible] (రమణ)
[illegible]" అన్నాడు రమణ. [illegible] -

"[illegible] కృష్ణ [illegible]" [illegible]
[illegible]" అంటాడు [illegible]. ఆయన "[illegible] వదనం, [illegible] వచనం - [illegible]
[illegible]" అని [illegible]. [illegible]
[illegible] - [illegible] రమణ [illegible]. [illegible]

ఇవటూరి కామేశ్వరరావు 'జీనియస్'. [illegible], [illegible] - '[illegible] మంచి కథ ఒకటి చెప్పి నవ్విస్తే, [illegible] అన్నాడు - "ఎంత [illegible]?" అంటాడు [illegible].

[illegible] ఎం.వి.ఎల్. "[illegible]" అన్నాడు. సాహిత్యం [illegible], [illegible], [illegible]." [illegible], అక్కడ ఎం.వి.ఎల్. [illegible]. [illegible] ఎం.వి.ఎల్. [illegible] అన్నాడు, [illegible], [illegible] ఎం.వి.ఎల్.[illegible] (ముళ్ళపూడి [illegible]) [illegible]" (మిత్ర [illegible]) [illegible]. [illegible] చంద్రుడు [illegible], [illegible] చంద్రుడు, [illegible] చంద్రుడు [illegible]. [illegible]. [illegible]" [illegible] tribute. MVL [illegible].

[illegible]. Central spread [illegible] Indian Express [illegible]" [illegible] - [illegible]" అని [illegible]. [illegible].

[illegible] 'సుగ్రీవుడు' అంటాడు [illegible]. [illegible]" [illegible]! [illegible]! [illegible]! [illegible] - [illegible] - [illegible]" అని [illegible]. [illegible]" [illegible]" అన్నాడు.

'[illegible]' [illegible]. * "[illegible]" అంటాడు. [illegible]" [illegible]" అంటాడు [illegible].

"[illegible]" అన్నాడు [illegible]. [illegible] MGR, [illegible], [illegible] M.R. రాధా [illegible], '[illegible] (MGR), [illegible] ([illegible]). [illegible] ([illegible]) అన్నాడట.

[illegible] 'రాయబారి' [illegible] ఆనాటి [illegible] పి.బి. శ్రీనివాస్ [illegible] పి.బి.గారి [illegible]

[illegible]

[illegible] సుందరరామ [illegible]

[illegible] 'త్యాగయ్య' సినిమా చూసి, [illegible] "త్యాగయ్య [illegible]" [illegible] ఆనాటి త్యాగయ్య, [illegible] త్యాగయ్య [illegible] నాగయ్య త్యాగయ్య [illegible] త్యాగయ్య [illegible] 5 పాటలు పాడిన, 45 కీర్తనల [illegible] త్యాగయ్య [illegible]

గొప్ప సంగీత విద్వాంసుడు అని పేరు పొందిన ఓ మా కలెక్టర్ సత్యనారాయణ, తమాషా
Indian Express లో వ్యాసాలు వ్రాస్తూ ఉండేవాడట. అవి వాడిగా, వేడిగా సాగాయట-
[illegible], [illegible] కూడా [illegible]" త్యాగరాజుకు సంగీత జ్ఞానమే తప్ప
సాహిత్య జ్ఞానం లేదు. [illegible] కూడా చాలా సహజం. అది అంత్య ప్రాసం చూపటం మాత్రమే"
అని, తన [illegible] పెట్టారట. విషయం పత్రికల్లో వచ్చి, తెలిసి ప్రదేశం [illegible]
[illegible] తమ్ముడు [illegible], [illegible] "సంగీత సాహిత్యాలను మధించి, సంగీ
త స్వరాలలోను, శబ్దాలలోను, భావాలలోను త్యాగరాజ హృదయాన్ని తమ మనసులకు కూడా
అందించిన వి. సాంబమూర్తి, [illegible], [illegible] వంటి మహనీయులు సమగ్ర
గ్రంథాలు [illegible]" అని [illegible] అన్నాడు తమ్ముడు. "త్యాగయ్య కీర్తనలన్నీ
[illegible] అన్నట్లు మన సారం, రస సాగర మగు [illegible] పాడినవారు చాలా. [illegible] చాలా.
[illegible]". అని చాలా సంగీత, గాయక ప్రముఖులు [illegible] పెట్టారు. [illegible] చేసే
[illegible] - [illegible] త్యాగయ్య [illegible]
[illegible]" [illegible]
[illegible]- [illegible]" అని [illegible]. [illegible]
[illegible].

'[illegible]' లో [illegible] గొప్ప [illegible]. [illegible] "[illegible] సుందర' [illegible]
'[illegible]' [illegible]. [illegible]
'[illegible], [illegible] ([illegible])' [illegible]. [illegible] అని తమ్ముడు [illegible]
[illegible]" [illegible] - [illegible] అని [illegible] - [illegible]" అన్నాడు.

[illegible] 'శంకర [illegible]' కూడా [illegible]. [illegible].

1) [illegible]! [illegible] ([illegible]) [illegible] -
[illegible].

2) "మీరు చెప్పినట్లు - [illegible], [illegible], [illegible], [illegible] -
[illegible] - [illegible] - [illegible]"
"[illegible]?" [illegible].

3) [illegible] - [illegible] - [illegible] - [illegible] -

[illegible] '[illegible]!' [illegible]", కూడా [illegible].

'[illegible]' లో [illegible]. [illegible]
[illegible]. [illegible], [illegible]
[illegible], [illegible]. సంగీత, సాహిత్య [illegible] చేసిన [illegible] -
[illegible]. [illegible]
[illegible]. "[illegible] ఒక సందేహం - [illegible] [illegible]
[illegible]" అని
[illegible].

[illegible] 3-10-11.